

Handläggare
Eskil Swerkersson
Telefon: 08-50814020

Till
Enskede- Årsta- Vantörs stadsdelsnämnd
2018-10-25

Planerad förskoleutbyggnad 2018- 2022

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens lägesrapport över den planerade förskoleutbyggnaden för 2018-2022.

Lena Lundström Stoltz
Stadsdelsdirektör

Kersti Tagesson
Avdelningschef

Karin Åberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Förvaltningen har tagit fram en sammanställning över den planerade förskoleutbyggnaden inom stadsdelsområdet för perioden 2018-2022. Sammanställningen syftar till att visa hur förvaltningens förskoleplanering beaktar kommande ökning av barn i förskoleålder, såväl som behov av upprustning av befintliga lokaler.

Bakgrund

Inom stadsdelsområdet planeras cirka 25 000 bostäder byggas fram till år 2030, vilket ställer höga krav på förskoleplaneringen för att säkra barnomsorgsgarantin. Varje år genomför förvaltningen två olika sammanställningar av planeringsläget, uppdelat på olika tidsperioder. I underlag för budget för aktuellt år, med inriktning mot följande två år, finns en lokalförsörjningsplan som bland annat sammanställer den planerade förskoleutvecklingen för en treårs-period. För att få en bild av den mer långsiktiga förskoleplaneringen tar förvaltningen årligen fram ett tjänsteutlåtande som sammanställer den planerade förskole-utvecklingen för en femårsperiod.

Ärendet

Antalet barn i åldrarna 1-5 år i Enskede-Årsta-Vantör beräknas öka från 6 415 barn under år 2018 till 6 838 barn under år 2022, enligt SWECOs årliga befolkningsprognos som utförs på beställning av Stockholms stad. Det är en ökning med 423 barn.

År	2018	2019	2020	2021	2022
Befolkning (1- 5 år)	6 415	6 424	6 433	6 574	6 838

Figur 1. Befolkningsutveckling 2018- 2022 i Enskede- Årsta-Vantör för åldersgruppen 1- 5 år.

Förvaltningen strävar i förskoleplaneringen att få till stånd en balans mellan antal förskoleplatser och behov. Detta är en utmaning eftersom antal bostäder i exploateringsprojekt kan ändras under olika planeringsskeden, samt att det ofta är svårt att bedöma vilka åldersgrupper som kommer att flytta in i nya bostäder.

Som utgångspunkt efterfrågar förvaltningen 25 förskoleplatser per 100 nybyggda bostäder, men detta nyckeltal kan korrigeras om det till exempel finns ett stort underskott av förskoleplatser i ett visst projekts närhet eller om det uteslutande byggs studentbostäder. Nyckeltalet har under 2018 justerats ner, från det tidigare använda två förskoleavdelningar per 100 bostäder. Denna justering gjordes eftersom förvaltningen bedömde att det tidigare nyckeltalet överskattade det verkliga behovet, bland annat genom att jämföra med Swecos befolkningsprognos.

Swecos prognos används av förvaltningen som planeringsunderlag men fortlöpande kommunikation sker dessutom med Exploateringskontoret, Stadsbyggnadskontoret och olika byggaktörer för att få en ständigt uppdaterad bild av den planerade utbyggnadstakten av bostäder.

Förvaltningens kartläggning av bostadsutvecklingen påvisar att cirka 9 000 bostäder kommer att färdigställas under perioden 2018-2022, både inom större stadsutvecklingsprojekt såväl som mindre förtätningsprojekt. Med gällande nyckeltal motsvarar detta 2 250 förskoleplatser eller 141 avdelningar.

Förvaltningen använder ett verktyg för förskoleplanering i DpMap, som är Stockholms stads upphandlade kartsystem. Verketet består

av geografiska punkter som är kopplade till olika data, såsom antal avdelningar, hyresvärd och datum för tillfälligt bygglov. Detta verktyg kommer att vidareutvecklas tillsammans med Stadsbyggnadskontoret, som ansvarar för utveckling och förvaltning av verktyget, samt andra stadsdelsförvaltningar som är intresserade av att använda det.

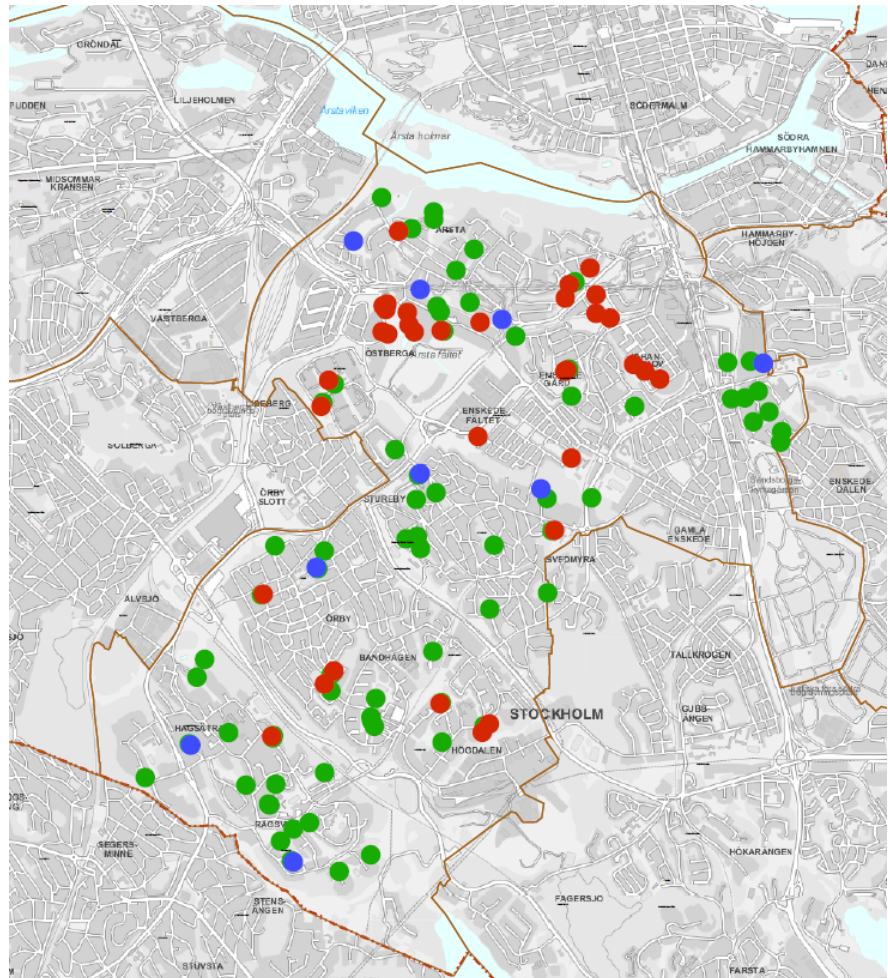

Bild 2. Försколеlager i DpMap där gröna punkter illustrerar befintliga förskolor, röda punkter illustrerar planerade (ej beslutade) och blåa punkter planerade (beslutade).

Följande sammanställning omfattar all planerad förändring i stadsdelsområdets förskolebestånd till och med år 2022.

Hagsätra och Rågsved

I nuläget råder en balans för förskoleplatser inom området och förvaltningen bedömer att de förskolor som planeras byggas de närmsta fem åren kommer bidra till att upprätthålla det tillståndet. Det pågår dock ett större planeringsarbete för Hagsätra/Rågsved med en målsättning att bygga 3000 nya bostäder vilket kommer påverka behovet av förskoleplatser på längre sikt. Preliminär byggstart för de första bostäderna är 2020- 2021. Förvaltningen är med i projektgruppen för detta och kommer verka för att tillräckligt med förskolor i relation till antal bostäder planeras.

Totalt tillskott för Hagsätra och Rågsved: 96 platser

Område	Förskola/adress	År	Antal platser	Kommentar
Hagsätra	Snesen , Kvarntorpsgränd 13-15	2022	96	Förskola med sex avdelningar som byggs i tre plan. Beräknad byggstart kvartal 2, 2019.
Hagsätra	Snesen , Kvarntorpsgränd 13-15	2019	-48	Paviljongen rivs i samband med nybyggnation.
Rågsved	Klippan , Bjursätragatan 72	2018	96	Invigdes augusti 2018.
Rågsved	Klippan , Bjursätragatan 118	2018	-32	Befintlig verksamhet har flyttats till Bjursätragatan 72. Lokalen står kvar som evakueringslokal.
Rågsved	Tusenskönan , Spårfinnargränd 12	2019	-32	Verksamheten har flyttats till den nya förskolan på Bjursätragatan 72. Möjlig rivning utreds.
Rågsved	Spårfinnargränd , Spårfinnargränd 17	2021	16	Eventuell utökning med en avdelning som behöver utredas vidare.

Högdalen, Bandhagen och Örby

I framförallt Högdalen och Bandhagen finns det ett behov av att bygga nya förskolor, då det har varit svårt att få in förskolor i olika påbörjade och avslutade detaljplanarbeten för bostäder i området. Eftersom det är en utmaning att hitta lämpliga platser för förskolor i området har förvaltningen i några fall utrett om det finns utrymme att utöka kapaciteten inom befintliga fastighetsgränser, bland annat på Ripsavägen 33 och Trollesundsvägen 55.

Med gällande planerad förskoleutbyggnad bedöms behovet tillmötesgå, men inom framtida detaljplaner för bostäder inom området är det viktigt att förskolefrågan hanteras.

Totalt tillskott för Högdalen, Bandhagen och Örby: 320 platser

Område	Förskola/address	År	Antal platser	Kommentar
Högdalen	44:an , Ripsavägen 44	2021	-64	Förskolan rivs för att ge plats åt nytt vård- och omsorgsboende samt ny förskola och skola.
Högdalen	Skogsbacken , Ripsavägen 33	2021	80	Detaljplanearbete påbörjat för att kunna utöka verksamheten från fyra till tio avdelningar. En ny förskolebyggnad med plats för fem avdelningar planeras byggas inom befintlig fastighetsgräns. Dessutom planeras en ny avdelning tillskapas inom befintlig förskolebyggnad.
Högdalen	Trollesundsvägen	2022	128	Detaljplanearbete har påbörjats för att bygga en friliggande förskola på åtta avdelningar i Trollesundsskogen. Finns ingen handläggare på SBK ännu, så tidplanen är osäker.
Högdalen	Skogen , Trollesundsvägen 55	2021	64	Detaljplanearbete påbörjas hösten 2018 för att bygga en ny förskoleutbyggnad med plats för fyra avdelningar inom befintlig fastighetsgräns. Tillsammans med de befintliga fem avdelningarna utökas då det totala antalet avdelningar till nio.
Högdalen	Tallbacken , Stålbogavägen 58	2020	-32	Utredning om rivning av förskolan pågår.
Högdalen	Tallbacken , Stålbogavägen 58	2021	64	Utredning om nybyggnation för att ersätta befintlig förskola som rivs. Detta kräver en detaljplaneändring.
Högdalen	Önskehemsgatan 24	2018	-80	Evakueringsförskola med fem avdelningar som sägs upp eftersom lokalen är bristfällig.
Örby	Förskolan Vingåkersvägen 22-26 , Vingåkersvägen 22-26	2018	-64	Befintlig förskola rivs för att ge plats åt en ny på sex avdelningar på samma plats.
Örby	Förskolan Vingåkersvägen 22-26 , Vingåkersvägen 22-26	2021	96	Ny friliggande förskola på sex avdelningar. Paviljongförskolan på Råbyvägen kommer användas som evakueringsförskola under byggtiden.
Örby	Råbyvägen	2018	112	Paviljongförskola på sju avdelningar med tillfälligt bygglov till och med 2024.

Örby	Åkerö, Åkerögränd 5	2022	16	Utredning om att utöka med en avdelning.
------	---------------------	------	----	--

Stureby och Enskede

De förskolor som planeras inom området är kopplade till olika exploateringsprojekt för bostäder i området samt till förskolor med tidsbegränsade bygglov som kommer att behöva avvecklas. Det kan dessutom röra sig om äldre förskolor i sämre skick som antingen behöver byggas om eller rivas och ersättas.

Förvaltningen bedömer att den planerade förskoleutbyggnaden är tillräcklig för att täcka upp det ökade behov som planerade bostäder bedöms generera.

Totalt tillskott för Stureby och Enskede: 408 platser

Område	Förskola/adress	År	Antal platser	Kommentar
Stureby	Rörmokaren , Ortviksvägen	2018	40	Två och en halv avdelningar i bottenplan på bostadshus som är kopplad till befintlig förskola Rörmokaren på Bjulevägen 2-8. Färdigställd våren 2018.
Stureby	Lillkotten , Sågverksgatan 97	2019	-16	Paviljong till förskolan Kotten som ska avvecklas. Avvecklingsplan är anmäld.
Stureby	Terrassen förskola , Tussmötevägen 195	2022	-48	Förskolan Terrassen vid Stureby sjukhem har ett tillfälligt bygglov som löper ut 2022.
Stureby	Nya Terrassen , Stureby sjukhemsområde	2022	96	Integrerad förskola i flerfamiljshus på sex avdelningar (byggs av Besqab).
Stureby	Paviljongen , Bastuhagsvägen 20	2021	-48	Paviljongförskola som ligger vid Stureby skola och har ett tillfälligt bygglov som löper ut 2021. Kan förlängas med ytterligare fem år.
Stureby	Stureby , Ramviksvägen 205	2020	112	Fristående förskola på sju avdelningar som SISAB bygger. Byggstart höst 2018.
Enskede gård	Bägersta Gård , Bägerstavägen 41	2019	-80	Inriktningsbeslut har tagits för utredning om rivning för att ge plats åt två nya förskolebyggnader.
Enskede gård	Bägersta gård , Bägerstavägen 41	2022	192	Två byggnader för totalt 12 avdelningar planeras byggas inom befintlig fastighet för att ersätta förskolan på fem avdelningar som ska rivas. Detaljplanearbetet förväntas påbörja

				under hösten 2018.
Enskede gård	Trädskolan , Trädskolevägen 60	2018	-16	Är ett annex till musikförskolan Plantan. Tillfälligt bygglov löper ut och förlängning för fem år kan sökas. En förfrågan har skickats till Fastighetskontoret om de kan söka förlängning av bygglov.
Enskedefältet	Bägersta byväg	2021	96	Friliggande förskola på sex avdelningar som byggs av Wallenstam.
Enskedefältet	Ålandsvägen 13	2022	96	Markanvisning för förskola på sex avdelningar genomfördes hösten 2017. Kommer att byggas av SISAB
Enskedefältet	Sportstugan , Enskedevägen 115	2022	-32	Avveckling och flytt av verksamhet till nya förskolan på Ålandsvägen 13.
Gamla Enskede	Lillstugan , Enskede Gårdsväg 16- 20	2022	16	Större utredning pågår om renovering och eventuell utbyggnad. Består av två byggnader som är i sämre skick, framförallt den ena som är en gammal paviljongförskola.

Årsta och Östberga

De planerade förskolorna är framförallt kopplade till bostadsexploatering på Årstastråket och Årstafältet. Det finns även ett antal tillfälliga förskolor med tidsbegränsade bygglov som behöver avvecklas och evakueras till nya förskolor.

Förvaltningen bedömer att den planerade förskoleutbyggnaden är tillräcklig för att tillmötesgå den bedömda behovsökningen.

Totalt tillskott för Årsta och Östberga: 656-784 platser

Område	Förskola/adress	År	Antal platser	Kommentar
Årsta	Humlan , Hummelvägen 10	2019	96	En ny förskola på sex avdelningar, vars byggnad ska vara ett passivhus i två plan. Byggnation startade hösten 2017.
Årsta	Kullerbyttan , Ottsjövägen 26	2021	-64	Tillfälligt bygglov löper ut och kan inte förlängas. Planeras att evakueras till Ånn 7.
Årsta	Glavsfjorden , Rämensvägen 31 A-C	2019	96	Fristående förskola på sex avdelningar inom Årstastråkets andra etapp.

Årsta	Ormlången , Årstavägen	2021	64	Förskola på fyra avdelningar i bottenplan på flerbostadshus. Viss osäkerhet kring denna eftersom den budgetoffert som inkommit ligger över de gränsvärden som projekt ska hålla sig inom.
Årsta	Sävlången , Sandfjärdsgatan	2020	64	Förskola på fyra avdelningar i bottenplan på flerbostadshus som byggs av Stockholms hem inom Årstastråkets andra etapp.
Årsta	Sandfjärden , Sandfjärdsgatan 39	2020	-32	Paviljongförskola på parkmark där det för tillfället pågår detaljplanearbete. På grund av detta bedöms förskolan behöva avvecklas 2020.
Årsta	Valvet , Skagersvägen 38-40	2022	-64	Tillfällig förskola som preliminärt avvecklas 2022 när Årstastråket etapp 3 byggs ut.
Årsta	Lilla Dalen , Hjälmarsvägen 16	2021	-32	Paviljongförskola på Årtaskolans skolgård vars bygglov löper ut. Avvecklingsplan är skickad till SISAB.
Årsta	Hjälmarsvägen 34	2018	-16	Bristfällig förskola som avvecklades 2018
Årsta	Konstgjutaren (Stockholms hem) , Årstastråket etapp 3	2021	64	Detaljplanearbete pågår för en förskola i bottenplan på flerbostadshus.
Årsta	Konstgjutaren (HSB) , Årstastråket etapp 3	2021	64	Detaljplanearbete pågår för en förskola i bottenplan på flerbostadshus.
Årsta	Steningeparken, Årstastråket etapp 3	2021	(96)	Friliggande förskola i Steningeparken. Ingår i detaljplan för skola (F-9) och idrottshall som ska byggas i Steningeparken. Denna blir troligen inte av eftersom det finns höga ekologiska värden på platsen.
Årsta	Ånn 7 , Årstavägen 112 (Årsta VOB)	2021	96	Integrerad förskola i VOB.
Årsta	Bolidentriangeln (HSB) , Årstastråket etapp 3	2022	64- 96	Osäkert angående antal avdelningar
Årsta	Algunnen (Fastpartner) , Årstastråket etapp 3	2022	64	Förskola i flerbostadshus
Årsta	Algunnen (Stockholms hem) , Årstastråket etapp 3	2022	64	Förskola i flerbostadshus
Östberga	Valla 1 , Årstafältet etapp	2022	48	Förskola i bottenplan på bostadshus som ska byggas av HSB.

Östberga	Valla 1 , Årstafältet etapp 1	2022	64	Förskola i bottenplan på bostadshus som ska byggas av Järntorget.
Östberga	Valla 1 , Årstafältet etapp 1	2022	128	Fristående förskola som ska byggas av SISAB.
Östberga	Ädelstenen , Kinnaredsgränd 69	2021	64	Ny förskola i bottenvåning på flerbostadshus.
Östberga	Ädelstenen , Östberga torg 5- 7 samt Östbergaskolan	2021	-80	Fyra avdelningar flyttar till den nya förskolan på Kinnaredsgränd 69
Östberga	Årstaängen , Sandfjärdsgatan 80	2022	-96	Tillfällig förskola som rivs när Årstafältets fjärde etapp påbörjas.

Evakueringsförskolor

Evakueringsförskolorna kan bland annat användas för att evakuera barn från andra förskolor som är i behov av underhållsåtgärder. Förvaltningen bedömer att det är viktigt att dessa lokaler behålls, för att skapa goda förutsättningar för att kunna genomföra framtida underhållsåtgärder, samtidigt som verksamheter ska kunna fortlöpa i ändamålsenliga lokaler. Evakueringsförskolorna minskar samtidigt behovet av att bygga tillfälliga förskolor, vilket är ekonomiskt gynnsamt.

Total kapacitet i evakueringsförskolor: 120 platser

Område	Förskola/adress	Antal platser	Kommentar
Årsta	Svärdlångsvägen 25b	40	Två och en halv avdelningar och en inomhusyta på 440 kvadratmeter.
Enskede	Ramviksvägen 211	32	Två avdelningar och en inomhusyta på 253 kvadratmeter.
Högdalen	Dalbotten , Vrenavägen	16	En avdelning och en inomhusyta på 116 kvadratmeter.
Rågsved	Klippan , Bjursätragatan 118	32	Två avdelningar med en inomhusyta på 427 kvadratmeter.

Total förändring för hela stadsdelsområdet: 1 480-1 608 platser

Den totala planerade utvecklingen av förskoleplatser i hela stadsdelsområdet under perioden är ett tillskott på 1 480-1 608

platser, vilket motsvarar minst 92,5 avdelningar. Enligt Swecos befolkningsprognos ökar antalet barn i åldrarna 1-5 år med 423 barn, vilket med gällande inskrivningsgrad (94,1 %) motsvarar 398 platser eller 25 avdelningar.

Förvaltningens kartläggning av bostadsutvecklingen påvisar att cirka 9 000 bostäder kommer att färdigställas under perioden. Enligt förvaltningens nyckeltal på 25 förskoleplatser per 100 bostäder motsvarar detta 2 250 förskoleplatser eller 141 avdelningar. Att förvaltningens planering ligger under detta antal kan förklaras av att vissa bostäder som byggs inte bidrar till ökat behov av förskoleplatser, bland annat när studentbostäder eller uteslutande enrumslägenheter byggs. Det är heller inte säkert att samtliga förskolor som har efterfrågats i tidiga planeringsskeden blir av.

De minst 92,5 avdelningar som förvaltningen planerar att tillskapa ligger alltså över det behov som Swecos prognos förutspår, men lägre än Stockholms stads nyckeltal som förvaltningen använder sig av i planeringen. Samtidigt bör det poängteras att den planerade ökningen med minst 92,5 avdelningar kan sjunka på grund av att det inte finns någon garanti för att samtliga förskolor byggs. Många har till exempel inte gått igenom ett detaljplanearbete ännu. Planeringen innehåller en buffert som syftar till att säkerställa att det i slutändan inte blir ett underskott av förskoleplatser vid oförutsedda händelser i planeringsprocessen.

Eftersom Swecos statistik skiljer sig från det behov som Stockholms stads nyckeltal påvisar, är det viktigt att ständigt följa upp och utvärdera planeringen av förskolor. Detta sker framförallt i lokalmöten som inträffar varje vecka, där förvaltningens samhällsplanerare, lokalsamordnare, lokalintendenter, lokalstrateg samt chefen för lokal- och stadsmiljöenheten medverkar. Dessutom genomför lokal- och stadsmiljöenheten en presentation och uppföljning av förvaltningens planeringsverktyg tillsammans med avdelningen för förskola två gånger per år. Om det finns tendenser som påvisar att planeringen av förskolor kommer att leda till ett framtida underskott respektive överskott av platser, kan nyckeltalet korrigeras.

Samtidigt bedömer förvaltningen att ett visst överskott av förskoleplatser är att föredra jämfört med ett underskott. Ett framtida överskott av förskoleplatser kan till exempel möjliggöra avveckling av förskolor i sämre skick som närmar sig slutet på sina livscyklar. Ett underskott kan däremot lätt leda till att dyra tillfälliga

lösningar behöver upprättas, som kan leda till sämre förskolemiljöer för barnen.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer att det i nuläget inte föreligger några större jämställdhetsaspekter i ärendet. Dessa behandlas i senare skeden, bland annat vid planeringen av förskolornas gårdar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för utveckling, lokaler och stadsmiljö i samverkan med avdelningen för förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen förslår att stadsdelsnämnden godkänner lägesrapporten över den planerade förskoleutbyggnaden.